

SCIOLOGUL IANCU FILIPESCU A ÎNCETAT DIN VIAȚĂ LA VÂRSTA DE 71 DE ANI

IOAN MĂRGINEAN

Din prima promoție de sociologi de după reluarea învățământului superior pentru această specialitate în România (1966–1970), încă un coleg, Iancu Filipescu, a încetat din viață la vârsta de numai 71 ani.

În luna iunie (a.c.) am început să redactez o informare în legătură cu întâlnirea promoției noastre și a unor profesori ce a avut loc pe data de 6 iunie la inițiativa, organizarea și sponsorizarea colegei Maria Voinea (Ghiță) pentru a comemora pe cei plecați dintre noi, profesori și colegi. Dintre colegi, un număr de 10, din 25 de absolvenți, erau decedați: Mariana Bărgan, Mihai Grigorescu, Aurel Drăguț, Traian Rus, Vasile Fornea, Ovidiu Smădoiu, Dumitru Tuchilă, Margareta Tismănanu, Florinela Vasiliu, Doina Pascu.

Din 15 colegi supraviețuitori am participat 5: Maria Voinea, Dorel Abraham, Iancu Filipescu, Lucia Costinescu (Tobă) și Ioan Mărginean. Unii nu au putut fi contactați, alții au avut alt program. Dintre cadrele didactice cu care am lucrat au fost prezenți Ioan Drăgan, șef de catedră, în perioada cursurilor promoției, precum și ulterior; Ion Bulborea, Septimiu Chelcea, Andrei Stănoiu. Totodată, au participat Elena și Cătălin Zamfir (director ICCV) și Angela și Dan Banciu, colegi din alți ani de studii – Ilie Bădescu, Maria și Cornel Constantinescu, Mihai Milca, Dumitru Otovescu.

După slujba de pomenire am stat la masă prilej cu care s-au depănat amintiri din anii de facultate și de după. Un gest deosebit a venit din partea profesorului Bulborea care ne-a dăruit câte un exemplar din cea mai recentă publicație a sa „Față în față cu realitatea”, Editura Universul Academic, 2019. Volumul de tip epigramistic a fost redactat în 2018, an în care autorul a împlinit 90 de ani (28 iulie 1928), fapt consemnat și prin catrenul „În legătură cu timpul” (p. 61).

„La nouăzeci de ani trecuți
Munții din loc nu poți să-i muți
Dar te consideri norocos
Dacă ești încă de folos”.

Adresa de contact a autorului: Ioan Mărginean, Institutul de Cercetare a Calității Vieții al Academiei Române, Calea 13 Septembrie, nr. 13, sector 5, 050711, București, România, e-mail: imargin@iccv.ro.

Și într-adevăr dl. Profesor Bulborea este de folos și la această vârstă înaintată. O constatare asemănătoare o facem pentru toți participanții, care au o intensă activitate didactică, științifică sau în alte domenii.

Dl. Bulborea adoptă și de această dată, așa cum a mai făcut în ultimii ani, o critică aspră a comportamentelor individuale și colective indezirabile din zonele socialului, politicului, culturalului etc.; și face apel la realizarea unității de voință de a acționa în plan național pentru a se putea obține un nivel cât mai bun de dezvoltare a țării și o viață demnă a românilor.

La acea întâlnire, Iancu a interacționat cu ceilalți și nu am observat niciun semn pentru ceea ce a urmat peste o săptămână: îmbolnăvire gravă, internat în spital și decedat după două luni.

Iancu a fost o persoană comunicativă, atent cu cei din jur și un om de știință devotat, cu interes deosebit pentru istoria socială a României, fiind un continuator al activității profesorului Stahl, cu care și-a urmat studiile doctorale. Cu o lectură de specialitate laborioasă de la nivel național și internațional, Iancu a procedat la documentări și analize minuțioase pe zone și localități surprinzând fenomene și procese sociale cu semnificații aparte. Acest tezaur de date nu este pe deplin valorificat publicistic și poate se identifica o soluție pentru realizarea sa postumă.

Menționez aici inițiativa deosebită a profesorului Septimiu Chelcea de a publica și distribui celor de la întâlnirea pentru slujba de înmormântare, în format pe hârtie conținutul dialogurilor purtate cu Iancu la împlinirea de către acesta a vârstei de 71 de ani (18 aprilie 2019). Este vorba de revista online a ICCV „România socială” (4 aprilie–9 mai 2019) „Mărturii și mărturisiri”, cu referire la: reinstituționalizarea învățământului sociologic; patronajul sociologiei în România; profesorii primei promoții de sociologi; practica de cercetare sociologică a studenților; lecții de sociologie, lecții de viață; laboratorul de sociologie al Universității din București.

Iancu Filipescu a fost printre cei mai bine situați, în privința notelor obținute de la examenul de admitere la cel de absolvire. Așa cum a specificat în dialogurile respective, s-a înscris pentru admitere la sociologie, fiind din Brașov, motivat pentru profesia ce renăștea. Acest aspect i-a determinat pe cei mai mulți dintre colegi, fapt evidențiat nu doar prin declarații, ci și prin venirea la admitere din zone îndepărtate ale țării (împreună cu Iancu, alți patru din Transilvania, șapte din Moldova).

Iancu și-a desfășurat activitatea științifică în cadrul Laboratorului menționat mai sus, apoi cadru didactic la Politehnică (sociologia organizațiilor), iar în ultimii ani cercetător la Institutul de Sociologie și Institutul de Cercetare a Calității Vieții (Academia Română). Alături de familie și rude am participat la slujba de înmormântare colegi din grupa studentescă, prieteni ai defunctului și colaboratori pe diferite proiecte de lucru.

Chiar dacă am fost coleg cu Iancu, din relatările cuprinse în placheta menționată am aflat și eu aspecte pe care nu le cunoșteam. Dincolo de unele

inadvertențe, inerente pentru oricine, după 50 de ani, avem de-a face cu mărturisiri și aprecieri relevante pentru cunoașterea multiplelor evenimente din perioadele trecute și semnificațiile acestora.

Iancu Filipescu rămâne în memoria generațiilor actuale și cred că și a celor viitoare ca un asiduu cercetător, autor de lucrări științifice și participant informat la discuțiile consacrate diferitelor teme.

Profesorul Cătălin Zamfir, care a lucrat mulți ani împreună cu Iancu, Sorin Cace, președintele Asociației Române de Sociologie, au postat pe pagina revistei menționate anterior cuvinte de apreciere pentru activitatea științifică precum și regrete pentru pierderea lui.

Primit:
21. X. 2019

Acceptat:
25. X. 2019